

NIET ALLEEN PRATEN OVER AUTO'S EN VOETBAL, MAAR OVER VEILIGHEID

Verder met veiligheidscultuur

Ieder jaar worden 230 duizend werknemers getroffen door een ongeval op het werk. Toch wordt er door werknemers te weinig over arbeidsveiligheid gesproken. En dat terwijl juist zij essentieel zijn bij het terugdringen van arbeidsongevallen.

Een chauffeur die met volle snelheid door het magazijn rijdt, een metaalwerker die de beveiliging van een machine overbrugt, een bouwvakker die even snel een steiger op wil die nog niet af is, of een uitzendkracht die niet goed is ingewerkt aan een gevaarlijke machine.

Het zijn voorbeelden van situaties waarin niets mis hoeft te gaan - maar waar het wel kan. Door ongelukken op het werk vallen zo'n 230 duizend slachtoffers per jaar. Er zitten dagelijks 750 mensen thuis of in het ziekenhuis die door een arbeidsongeval een vervelend verhaal te vertellen hebben.

'Een bedrijfsongeval ontstaat vaak niet door onverwachte situaties of gevaarlijke machines. Het zijn meestal de werknemers die zich onveilig gedragen', zegt Jan Hijn ter Steege, projectleider Arbeidsveiligheid bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Ze realiseren zich onvoldoende wat de risico's zijn als ze snel een klus afmaken, of zijn nonchalant bij het naleven van de veiligheidsinstructies. 'De leidinggevende en collega's zien het gebeuren, maar doen er vaak niets mee.'

En dat is zonde, want het kan veel beter. De werknemer speelt daarin de belangrijkste rol. Die moet vaker betrokken worden bij het bespreken

van de veiligheid op de werkvloer. Niet wachten tot de Inspectie SZW langskomt, maar vragen stellen als een collega met volle snelheid op een heftruck door het magazijn rijdt. De directeur niet alle veiligheidsproblemen laten oplossen, maar zelf aangeven wat er mis gaat. De werknemer ziet tenslotte zelf elke dag wat er goed- en minder goed gaat op de werkvloer. Ter Steege: "Vaak komen werknemers met heel goede ideeën hoe op een creatieve manier bedrijfsveiligheid onder de aandacht kan worden gebracht."

Voorbeelden van succesverhalen waarin werknemers betrokken werden bij de veiligheid zijn er genoeg. Bij bierbrouwer Bavaria kregen werknemers in de fabriek fototoestellen waarmee ze veilige, en minder veilige situaties mochten fotograferen. In een heftruckheldencampagne werden collega heftruckchauffeurs genomineerd om hun vakmanschap en veiligheid. In de bouw loopt een timmerman samen met een opperman de bouwplaats langs om te kijken wat beter kan en wat fout gaat, om van elkaar te leren.

Dat is niet makkelijk, zeker niet in zware beroepen en sectoren. "Bouwvakkers worden gezien als stoer en sterk. Elkaar feedback geven en met elkaar praten is zweverig en soft", zegt Ter Steege. Het gaat beter als

FOTO DOOR HUIB BOEKHOLT

de werknemer actief bij de veiligheid betrokken wordt, want die kent de situatie en de eigen taal. Tijdens het werk moet het niet alleen over mooie vrouwen, auto's en voetbal gaan, maar over problemen en hoe die het best opgelost kunnen worden. "Uiteindelijk moet er een cultuuromslag binnen het bedrijf plaatsvinden."

Dat de gezamenlijke aanpak werkt is wel duidelijk. Uit een eerder project met 22 bedrijven werd het aantal

bedrijfsongevallen met 50 procent teruggedrongen. Bij één bedrijf nam het aantal ongelukken zelfs met 90 procent af. Werknemers wezen elkaar dagelijks op ongewenst en onveilig gedrag, gaven suggesties en raadden verbeteringen aan. Sterker nog: een werknemer die dit niet deed werd erop aangesproken. 'Als er dan iets mis gaat voelt iedereen zich schuldig omdat ze het niet hebben zien aankomen', aldus Ter Steege. Bedrijven moeten soms geholpen worden om de juiste aanpak te vinden. Ze weten misschien alles over bouwen, maar zijn geen psycholoog. Daarom heeft het Ministerie van Sociale Zaken samen met verschillende branches een Actieplan Arbeidsveiligheid opgezet. Handvatten voor iedereen die optimale veiligheid op de werkvloer wil, direct uit de praktijk, na te lezen op de website samenveiligwerken.nl

Bedrijven leren met trainingen hoe ze werknemers mee laten praten, chefs op de werkplaats krijgen tips over hoe ze het best feedback kunnen geven. Maar ook bedrijven en organisaties delen hun ervaringen met andere bedrijven. Zo kan in de metaalsector iedereen een verbetercoach inschakelen, die werkgever en werknemer gratis van advies voorziet. Uit een inspectieproject van het ministerie blijkt dat deze bedrijven het ook beter doen. In alle aanpakken staat een ding centraal: betrokkenheid van iedereen op de werkvloer. Want, zegt Ter Steege, samen praten over veiligheid en gezond werken, dat is essentieel. "We moeten elkaar (willen) helpen." ■

TRANSPORT EN LOGISTIEK
www.evo.nl/site/bewustveilig

Vijf * beter
werken is gezond

DE OPLOSSINGEN IN DE METAALSECTOR
www.5xbeter.nl

ARBOUW

VOOR GEZOND EN VEILIG WERKEN
www.veiligheidsindexbouw.nl

BEN JIJ DE HEFTRUCK-HELD VAN DE MAAND? OF VAN HET JAAR?
www.heftruckhelden.nl

ALTIJD ALERT

VEILIGHEID IN DE LAND- EN TUINBOUW
www.altijdalert.nl

BEN JIJ DE SJAAK?

WERK MEE AAN EEN SJAAKVRIJE WERKPLEK.
www.werkveilig.nu